

Jaarverslag over 2017 van de secretaris van de stichting Historische Sluizen en Stuwen Nederland.

Voor u ligt het Jaarverslag van de stichting Historische Sluizen en Stuwen Nederland over 2017. Hoogtepunt was opnieuw de Nationale Sluizendag met de bijbehorende uitreiking van de HSSN-prijs.

1. Bestuursaangelegenheden

Het bestuur bestond op 1 januari 2017 uit Marjo van Loon (waarnemend voorzitter), Jan Arends (secretaris), Wim van Boxmeer (penningmeester), Paul Berends, Peter Nijhof, Rutger Polderman en Jaap van Raaij. Er werd gezocht naar een nieuwe voorzitter. Op 7 juli was er een kennismakingsgesprek met Ronald van den Berg die zich vervolgens beschikbaar stelde als voorzitter. Op de Sluizendag werd hij voorgesteld als nieuwe voorzitter van de HSSN.

Het bestuur vergaderde in 2017 vijf maal:

- 1 27 januari bij Tauw in Utrecht
- 2 21 april bij Tauw in Utrecht
- 3 10 juli bij de RCE in Amersfoort
- 4 15 september bij Tauw in Utrecht
- 5 17 november bij Hollandia in Krimpen aan den IJssel

Het bestuur kent een aantal adviseurs, dat het bestuur op diverse wijzen bijstaat, terwijl enkelen ook de bestuursvergaderingen bezochten om ook daar hun inbreng te leveren. In 2017 waren dit de volgende personen: dr. H.E. van Capelleveen (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden), J.M.G. Dehing (Bureau Aangepaste Technologie), Ir. H. van Dijk (overleden op 1 februari 2017), P.J. Drop (Heijmans Restauratiewerken), Dr. E.F. Gehasse (archeologe RWS); B.G. van Hees (Aannemersbedrijf B. van Hees en Zonen), T. Keesmaat (Iv-Infra b.v. / Afdeling Instandhouding), B.J. Luteijn (Bouwkundig Adviesbureau Luteijn), Drs. H.H.V.M. Maas (Directeur Monumentenhuis Brabant), Ing M.A.J. Meyer (ing.bureau Wagemaker), Ing. G.M.H. Troost (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed), Ir. L.R. Wentholt (Stowa), Drs. H.C.M. van de Wetering (historica waterbouwkunde).

2. Financiële zaken

De penningmeester heeft voor 2017 een Financieel Jaarverslag opgesteld, waar korthedshalve naar verwezen wordt. Hieruit bleek dat de financiële armslag van de stichting niet groot was. Voor het eerst werd voor de Sluizendag ook een eigen bijdrage van de HSSN vereist. Besloten werd een actief sponsoringsbeleid te gaan voeren. Ook wordt gezocht naar een bestuurslid dat een goed sponsoringsplan opstelt en actief de sponsoring kan aansturen. Ook is een commissie sponsoring ingesteld. De financiële stukken over 2016 werden op 10 maart gecontroleerd en in orde bevonden door Jan Arends en Johan Arends (LLM RB), waarna de penningmeester door het bestuur werd gedechargeerd.

3. Nationale Sluizendag 2017

Op 26 oktober 2017 werd de elfde Nationale Sluizendag gehouden, dit keer bij de Volkeraksluizen (Willemsstad, Europa's grootste en drukst bevaren binnenvaartsluizen-complex. Deze sluizen bestonden in 2017 vijftig jaar. De organisatie was in handen van Paul Berends en Marjo van Loon. De dag werd gesponsord door de gemeenten Moerdijk en Steenbergen, het Waterschap Brabantse Delta, Rijkswaterstaat en Waterpoort. Daarnaast was de Stichting Beleef de Keenesluis betrokken bij de organisatie. Peter Glas trad op als dagvoorzitter. Henk van de Heuvel vertelde iets over de rol van de Volkeraksluizen in de waterstaatkundige ontwikkeling van het gebied. Vervolgens hield Marleen Maarleveld een lezing over Sluisbeheer en recreatievaart. Rik Stapel vertelde daarna iets over het bedienen van de Kolksluis in Spaarndam door vrijwilligers. Op de Sluizendag werd ook de vernieuwde website en de daaraan gekoppelde database gepresenteerd.

's Middags was er een bustocht naar het sluizencomplex Benedensas en naar de Keenesluis. Tijdens de Nationale Sluizendag werd bekend gemaakt dat de Keenesluis voor een groot deel gerestaureerd zal worden. Waterschap Brabantse Delta, provincie Noord-Brabant, Rijkswaterstaat en Rabobank West-Brabant Noord stelden hiervoor geld beschikbaar, tot grote vreugde van de Stichting Beleef de Keenesluis.

4. HSSN-prijs 2017

Op de tiende Nationale Sluizendag konden weer prijzen worden uitgereikt voor de beste restauratie. Er waren uiteindelijk zes aanmeldingen. Deze werden beoordeeld naar de volgende criteria:

- De kwaliteit van de restauratie, gezien in historisch perspectief
- In welke mate hebben de werkzaamheden bijgedragen aan het behoud van de sluis? Was het overwegend reconstructie, functioneel herstel of ook conserverend met behoud van authenticiteit?
- De technische kwaliteit van de restauratie
- Zijn de juiste restauratietechnieken en materialen toegepast, zijn dit kwalitatief juiste en duurzame herstelwerkzaamheden geweest?
- De mate van herstel van het oorspronkelijk gebruik
- In hoeverre kan de sluis weer functioneren? En is dit de oorspronkelijke functie, of is het gebruik gewijzigd waardoor deze een tweede leven heeft gekregen?
- Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit of omgeving

De eerste twee criteria kregen elk een weegfactor van 30% en de andere vier een weegfactor van 10%. Op 26 augustus en 2 september zijn de aangemelde sluizen bezocht en beoordeeld. De uiteindelijke beoordeling is gebaseerd op deze bezichtiging en de informatie in de toegezonden stukken. Uit de beoordeling kwam de volgende rangorde:

1. De Romijnstuw in het Waterloopbos bij Marknesse.
2. De schutsluis/stuw in de Marcelisvaart op het Landgoed Elswout te Overveen.
3. De duikersluis van de Burghorn in de Oudedijk te Schagen.
4. Keersluis de Sas in de haven van Genemuiden.
5. De Kademuur langs het Kielsterdiep bij het Kielsterverlaat te Kiel-Windeweer.
6. De Peulensluis in de Buiten-Giessen te Hardinxveld-Giessendam.

De eerste prijs ging naar de Vereniging Natuurmonumenten. Staatbosbeheer ontving de tweede prijs en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de derde prijs. De prijzen werden ter beschikking gesteld door Bouwkundig Adviesbureau Luteijn, Natubouw en De Smidse. De beoordeling werd samengevat in een juryrapport. Over het algemeen was er veel waardering voor de restauraties van de sluizen.

De jury was opnieuw samengesteld uit de heren Peter Nijhof (RCE, deskundige industrieel erfgoed) die als voorzitter fungeerde, Jan Arends (TU Delft, deskundige historische sluisen en stuwen) die optrad als secretaris, BartJan Luteijn (bouwkundige, restauratie-deskundige), Piet Drop (uitvoerder restauratie sluisen e.d.), Gerard Troost (RCE, deskundige waterbouwkundige constructies), Rutger Polderman (o.m. deskundige historische waterbouwkundige objecten) en Frank Druijff (Tauw; deskundige restauraties van sluisen e.d.).

5. Vernieuwing Website / Database

In 2017 kon de nieuwe website worden gepresenteerd. Ook de daaraan gekoppelde database kreeg gestalte. In de komende jaren moet deze worden gevuld. Met de RCE kon een samenwerkingsovereenkomst worden gesloten om onderling gegevens over sluisen en stuwen uit te wisselen voor zowel de HSSN-database als die van de RCE. De HSSN kreeg daarvoor een vergoeding. Adviseur Helma van de Wetering onderhield een Facebook-pagina voor de HSSN.

6. Adviseursdag

Het bestuur had behoefte om intenser met de adviseurs samen te werken en gebruik te maken van hun expertise. Daarom werden op 19 mei en 10 juli een bijeenkomst met de adviseurs georganiseerd. Deze bijeenkomsten werden door de adviseurs gewaardeerd en bovendien nuttig hebben bevonden. Besloten is om elk jaar een bijeenkomst met de adviseurs te organiseren.

Het bestuur wilde ook de huidige koers van de HSSN evalueren. Daarom wordt besloten een strategiesessie onder deskundige leiding te houden.

7. Diverse activiteiten

Jan Arends trad op als adviseur van de Historische Vereniging Moordrecht voor het behoud van de Kolksluis bij de Snellesluis. Helaas was het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard niet gevoelig voor de aangedragen argumenten en besloot het waterschap tot sloop van dit laatst overgebleven relict van de droogmaking van de Zuid-plaspolder.

De stichting Civilion die als doelstelling had een civieltechnisch themapark op te richten moest worden opgeheven. De HSSN verwierf enkele lierwerken voor (nivelleerschuiven) en een groot lierwerk waarvan de herkomst helaas onbekend was.

Ir. G. Jan Arends
Secretaris van de HSSN